

HỘI THẢO

THỰC HIỆN REDD+ VIỆT NAM:

BÀI HỌC 10 NĂM NHÌN LẠI VÀ ĐỊNH HƯỚNG TƯƠNG LAI

Hà Nội, ngày 22 tháng 8 năm 2019

Gới thiệu

Nhận thức được tầm quan trọng của rừng trong phòng chống và thích nghi với biến đổi khí hậu và lợi ích của thực hiện cơ chế Giảm phát thải từ mất rừng và suy thoái rừng (REDD+), Việt Nam đã sớm có những bước tích cực trong quá trình tham gia. Năm 2009, Việt Nam trở thành một trong chín quốc gia đầu tiên được lựa chọn thí điểm Chương trình REDD+ của Liên hợp quốc (UNREDD) và cũng là một trong những quốc gia đầu tiên nhận được phê duyệt cho Đề xuất Sẵn sàng thực hiện REDD+ (R-PIN) thuộc Quỹ đối tác Carbon trong Lâm nghiệp (FCPF) của Ngân hàng Thế giới. Bên cạnh các chương trình này, nhiều hoạt động dự án REDD+ khác đã được các tổ chức quốc tế và trong nước thực hiện ở nhiều địa phương với mục tiêu đảm bảo cho sự sẵn sàng tham gia và thực hiện hiệu quả REDD+ của Việt Nam trong tương lai.

Con đường đến với các mục tiêu xác định trong Chiến lược Quốc gia về REDD+ (NRAP) và cụ thể hóa thành các Chương trình REDD+ cấp tỉnh (PRAP) cũng đã được xây dựng rõ ràng với rất nhiều kỳ vọng đối với rừng và ngành lâm nghiệp, trong đó bảo vệ và phục hồi rừng, đi cùng với các giải pháp tích hợp sử dụng đất, tăng cường năng lực thích ứng với biến đổi khí hậu và đảm bảo an toàn môi trường – xã hội là những nội dung quan trọng. Qua 10 năm chuẩn bị cho sự sẵn sàng và thực thi REDD+, Việt Nam đã đạt được những bước tiến lớn trong tăng cường năng lực cho các bên tham gia, thiết kế chia sẻ lợi ích, đảm bảo an toàn và giám sát, báo cáo, thẩm định. Đặc biệt, cuối năm 2018, Việt Nam là quốc gia đầu tiên của khu vực Châu Á – Thái Bình Dương được công nhận đủ điều kiện thanh toán cho các nỗ lực giảm phát thải dựa trên kết quả trong chương trình REDD+, đáp ứng các yêu cầu về đảm bảo an toàn theo Công ước Khung của Liên hợp quốc về Biến đổi khí hậu.

Bên cạnh những thành quả đạt được, sau 10 năm, liệu có thể khẳng định Việt Nam đã thành công khi thực hiện REDD+? Liệu REDD+ có thực sự tạo nên sự thay đổi trong thực tế và đạt được các mục tiêu kỳ vọng? Thực tế cho thấy khi chuyển từ *Sẵn sàng thực thi* sang *Thực hiện REDD+*, Chương trình đã phải đối mặt với rất nhiều thách thức và tồn tại như: việc lồng ghép các nội dung REDD+ và kết nối các hợp phần của hệ thống chính sách ngành lâm nghiệp, việc đảm bảo hài hòa mục tiêu REDD+ với các mục tiêu kinh tế - xã hội khác, hay sự phối kết hợp giữa các bên liên quan để đạt được mục tiêu chung. Vẫn còn đó những câu hỏi về khả năng và hiệu quả của REDD+, những vướng mắc, chậm trễ trong quá trình triển khai và nguyên nhân của chúng.

Thời gian gần đây, không chỉ ở các quốc gia thực hiện REDD+ trên thế giới mà cả ở Việt Nam đều có những thay đổi trong cách tiếp cận thiết kế và thực hiện REDD+. Trong đó, đáng chú ý là sự xuất hiện của cách tiếp cận cảnh quan cấp vùng sinh thái (Regional Landscape Approach) và quản trị chia sẻ thích ứng (Adaptive Collaborative Management Approach – ACMA) thuộc Chương trình Giảm Phát thải vùng Bắc Trung Bộ (FCPF/REDD+) nhằm thúc đẩy các cơ chế phối hợp thực chất và hiệu quả giữa các bên liên quan để cùng hỗ trợ “*hoạt động sử dụng đất tích hợp, giải quyết vấn đề phá rừng dưới sức ép của hoạt động sản xuất nông nghiệp, đồng thời giải quyết tình trạng nghèo đói của người dân vùng rừng*” (FCPF, 2015).

Những đổi mới này, do đó, cũng đặt ra yêu cầu đối với không chỉ các cơ quan nhà nước, ban quản lý dự án mà cả các tổ chức xã hội dân sự khi tham gia vào tiến trình REDD+ cùng thảo luận để thống nhất một cách hiểu chung, thiết kế được một cách tiếp cận tổng thể, phù hợp với tính chất đa ngành, đa lĩnh vực, đa cấp độ như REDD+ trong bối cảnh Việt Nam, từ đó kế thừa và tiếp tục phát huy được hiệu quả của Chương trình REDD+ 10 năm qua.

Với bối cảnh trên, trong khuôn khổ Chương trình Hợp tác Khoa học 2018/2019, Tổng cục Lâm nghiệp, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam và Trung tâm Con người và Thiên nhiên (PanNature) phối hợp tổ chức Hội thảo “*Thực hiện REDD+ Việt Nam: Bài học 10 năm nhìn lại và định hướng tương lai*” nhằm tạo diễn đàn chia sẻ, học hỏi giữa các bên, đồng thời tạo điều kiện để các tổ chức xã hội cùng đại diện người dân tham gia, đóng góp cho tiến trình xây dựng, thực hiện REDD+ tại Việt Nam.

Mục tiêu hội thảo

1. Nhận diện và đánh giá lại cách tiếp cận, thiết kế, thực thi REDD+ cấp quốc gia và địa phương trong 10 năm qua; bài học kinh nghiệm, cơ hội và thách thức từ quan điểm của các bên liên quan (cơ quan quản lý nhà nước, các tổ chức nghiên cứu, các tổ chức xã hội và tổ chức cộng đồng)
2. Từ các bài học kinh nghiệm trên, thảo luận và thống nhất cách hiểu chung và thiết kế thực hiện tiếp cận cảnh quan theo vùng sinh thái và quản trị chia sẻ thích ứng trong dự án FCPF/REDD+ Bắc Trung Bộ, đồng thời xác định các yêu cầu cải thiện chính sách, thể chế và năng lực để thực hiện tại cấp địa phương và gợi ý các ý tưởng triển khai trong thời gian tới.
3. Nhận diện vai trò của các tổ chức ngoài nhà nước (tổ chức nghiên cứu, tổ chức xã hội) trong tiến trình REDD+ và chia sẻ các sáng kiến nhằm đảm bảo sự tham gia hiệu quả và thúc đẩy tiếp cận quản trị chia sẻ thích ứng trong REDD+.

CHƯƠNG TRÌNH HỘI THẢO

Thời gian	Nội dung
8:00 – 8:30	Đăng ký đại biểu Trung tâm Con người và Thiên nhiên (PanNature)
8.30 – 8.35	<i>Giới thiệu Chương trình Hội thảo</i> Trung tâm Con người và Thiên nhiên
8.35 – 8.50	<i>Phát biểu khai mạc</i> Lãnh đạo Liên hiệp các Hội KH&KT Việt Nam Lãnh đạo Văn phòng Ban chỉ đạo thực hiện REDD+
Phần I: 10 năm chặng đường REDD+ Việt Nam và bài học nào cho REDD+/FCPF?	
Điều hành:	Lãnh đạo Văn phòng Ban chỉ đạo thực hiện REDD+ Lãnh đạo Liên hiệp các Hội KH&KT Việt Nam Lãnh đạo Trung tâm Con người và Thiên nhiên
8.50 – 9.15	<i>REDD+ Việt Nam: 10 năm nhìn lại thực hiện</i> Bà Lâm Quỳnh Nhung, Văn phòng REDD+ Việt Nam
9.15 – 9.30	<i>Tiếp cận hợp tác quản lý rừng thích ứng (ACMA) trong REDD+/FCPF</i> Ông Nguyễn Thế Phương, Ban quản lý Chương trình REDD+/FCPF Trung ương
9.30 – 10.00	<i>Thiết kế và xây dựng ACMA/REDD+: Kinh nghiệm của PanNature tại xã Hương Nguyên, tỉnh Thừa Thiên Huế)</i> Nguyễn Hải Vân và Nguyễn Đức Tố Lưu, PanNature
10.00 – 10.15	Nghỉ giải lao
10.15 - 11.50	Thảo luận chuyên gia: <i>REDD+ 10 năm thực hiện – Bài học nào cho chương trình REDD+/FCPF?</i> <ul style="list-style-type: none">• Bà Vũ Thị Hiền, Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Vùng cao (CERDA)• Ông Đinh Đức Thuận, Hội Chủ rừng Việt Nam (VIFORA)• Ông Nguyễn Quang Tân, Trung tâm Nghiên cứu Nông Lâm Quốc tế tại Việt Nam (ICRAF Việt Nam)• Ông Vũ Tấn Phương, Viện Khoa học Lâm nghiệp Việt Nam (VAFS) Toàn thể đại biểu
11.50 – 12.00	<i>Tổng hợp kết quả thảo luận buổi sáng</i> Đại diện Lãnh đạo Tổng cục Lâm nghiệp
12.00 – 13.30	<i>Nghỉ ăn trưa</i>
Phần II: Vai trò và sự tham gia của các tổ chức xã hội nhằm thúc đẩy quản trị hợp tác thích ứng trong REDD+	
Điều hành:	Lãnh đạo Văn phòng Ban chỉ đạo thực hiện REDD+ Lãnh đạo Liên hiệp các Hội KH&KT Việt Nam Lãnh đạo Trung tâm Con người và Thiên nhiên

13.30 – 14.00	<i>Vai trò và sự tham gia của các tổ chức xã hội trong tiến trình REDD+ Việt Nam</i> Bà Lê Hà Phương, Đại diện Văn phòng REDD+ Việt Nam
14.00– 14.30	<i>Đánh giá hiểu biết và nhu cầu nâng cao năng lực trong tiến trình REDD+ của các tổ chức xã hội dân sự khu vực Bắc Trung Bộ</i> Ông Ngô Trí Dũng, CORENARM
14.30 – 15.00	Hỏi đáp – Thảo luận: <i>Cơ chế cho sự tham gia thực chất và hiệu quả của các tổ chức xã hội trong tiến trình REDD+ Việt Nam? Cơ hội và rào cản?</i> Toàn thể đại biểu
15.15 – 15.30	Nghỉ giải lao
15.30 – 15.45	<i>Khung giám sát bảo vệ rừng trong bối cảnh REDD+ và VPA/FLEGT</i> Ông Hoàng Xuân Thủy, Dự án Voice for Mekong Forests (V4MF), PanNature
15.45 – 16.00	<i>Đánh giá mức độ sẵn sàng tham gia của đồng bào dân tộc thiểu số trong quản lý bảo vệ rừng và REDD+: Trường hợp tại Thanh Hóa</i> Ông Đặng Đức Nghĩa, Trung tâm vì sự Phát triển Bền vững Miền núi (CSDM)
16.15 – 16.30	<i>Sử dụng thiết bị di động trong giám sát PFES và cơ hội tăng cường hiệu quả quản trị rừng/REDD+: Trường hợp thí điểm tại xã Hương Nguyên, tỉnh Thừa Thiên Huế</i> Ông Trần Quốc Cảnh, Phó Giám đốc Quỹ BVPTTR tỉnh Thừa Thiên Huế
16.30 – 17.00	Hỏi đáp – Thảo luận
17.00 -	<i>Tổng kết – Bế mạc Hội thảo</i> Đại diện Lãnh đạo Tổng cục Lâm nghiệp